

Försvarsutskottets verksamhet riksmötet 2022/23

Utskottets ämnesområden

Försvarsutskottet bereder ärenden om

- Totalförsvaret
- samhällets räddningstjänst
- åtgärder för att minska samhällets sårbarhet
- kärnteknisk säkerhet och strålskydd
- sjö- och kustövervakning, allt i den mån ärendena inte tillhör ett annat utskotts beredning
- anslag inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Utskottets sammansättning

Inledning

Under riksmötet 2022/23 hade utskottet den sammansättning som framgår nedan. Fem av ledamöterna tillhörde Socialdemokraterna, två Sverigedemokraterna, fem Moderaterna, en Vänsterpartiet, en Centerpartiet, en Kristdemokraterna, en Miljöpartiet och en Liberalerna.

Ordförande i utskottet var Helén Pettersson (S) t.o.m. den 19 oktober 2022 och Peter Hultqvist (S) fr.o.m. den 19 oktober 2022. Vice ordförande var Sven-Olof Sällström (SD).

Ledamöter

1. Sven-Olof Sällström (SD), vice ordförande
2. Roza Güclü Hedin (S), t.o.m. 2022-10-18
Peter Hultqvist (S), fr.o.m. 2022-10-19, ordförande fr.o.m. 2022-10-19
3. Pål Jonson (M), t.o.m. 2022-10-18
vakant fr.o.m. 2022-10-19 t.o.m. 2022-10-27
Jörgen Berglund (M), fr.o.m. 2022-10-27
4. Helén Pettersson (S), ordförande t.o.m. 2022-10-19
5. Björn Söder (SD)
6. Johan Andersson (S)
7. Jörgen Berglund (M), t.o.m. 2022-10-27
Helena Bouveng (M), fr.o.m. 2022-10-27
8. Heléne Björklund (S)
9. Anna Starbrink (L)
10. Erik Ezelius (S), ledig fr.o.m. 2022-11-14 t.o.m. 2023-05-14
11. Alexandra Anstrell (M)
12. Hanna Gunnarsson (V)
13. Mikael Oscarsson (KD)
14. Mikael Larsson (C)
15. Lars Püss (M)
16. Emma Berginger (MP), ledig fr.o.m. 2023-01-12 t.o.m. 2023-02-25 och
fr.o.m. 2023-03-04 t.o.m. 2023-04-07
17. Gustaf Göthberg (M)

Suppleanter

1. Lars Wistedt (SD)
2. Markus Selin (S)
3. Margareta Cederfelt (M), t.o.m. 2022-10-27
Camilla Brunsberg (M), fr.o.m. 2022-10-27
4. Lena Johansson (S)

5. Sara-Lena Bjälkö (SD), ledig fr.o.m. 2023-09-01
6. Joakim Sandell (S), ledig fr.o.m. 2023-03-06 t.o.m. 2023-08-07
7. Ann-Sofie Alm (M), t.o.m. 2022-10-27
Margareta Cederfelt (M), fr.o.m. 2022-10-27
8. Alexandra Völker (S)
9. Lars Andersson (SD)
10. Kenneth G Forslund (S)
11. Oskar Svärd (M), t.o.m. 2022-10-27
Ann-Sofie Alm (M), fr.o.m. 2022-10-27 t.o.m. 2023-03-15
Fredrik Saweståhl (M), fr.o.m. 2023-03-15 t.o.m. 2023-05-31
vakant fr.o.m. 2023-06-01 t.o.m. 2023-06-26
Ann-Sofie Alm (M), fr.o.m. 2023-06-26
12. Håkan Svenneling (V)
13. Torsten Elofsson (KD)
14. Niels Paarup-Petersen (C)
15. Victoria Tiblom (SD)
16. Jacob Risberg (MP)
17. Joar Forssell (L), ledig fr.o.m. 2022-10-31 t.o.m. 2023-04-30
18. Mats Arkhem (SD), fr.o.m. 2022-10-12
19. Birger Lahti (V), fr.o.m. 2022-10-12
20. Kerstin Lundgren (C), fr.o.m. 2022-10-12
21. Christian Carlsson (KD), fr.o.m. 2022-10-12 t.o.m. 2022-11-09
Ingemar Kihlström (KD), fr.o.m. 2022-11-09
22. Ingemar Kihlström (KD), fr.o.m. 2022-10-12 t.o.m. 2022-11-09
Yusuf Aydin (KD), fr.o.m. 2022-11-09
23. Janine Alm Ericson (MP), fr.o.m. 2022-10-12
24. Gulan Avci (L), fr.o.m. 2022-10-12
25. Fredrik Malm (L), fr.o.m. 2022-10-12
26. Oskar Svärd (M), fr.o.m. 2022-11-09
27. Hans Wallmark (M), fr.o.m. 2022-12-14
28. Lotta Johnsson Fornarve (V), fr.o.m. 2023-01-18
29. Camilla Hansén (MP), fr.o.m. 2023-03-23

Extra suppleanter

Martin Melin (L) fr.o.m. 2022-11-08 t.o.m. 2022-04-30 under Joar Forssells (L) ledighet.

Marcus Andersson (S) fr.o.m. 2022-11-14 t.o.m. 2023-05-14 under Erik Ezelius (S) ledighet.

Ulf Holm (MP) fr.o.m. 2023-01-12 t.o.m. 2023-02-25 och fr.o.m. 2023-03-04 t.o.m. 2023-04-07 under Emma Bergingers (MP) ledighet.

Zinaida Kajevic (S) fr.o.m. 2023-03-06 t.o.m. 2023-08-07 under Joakim Sandells (S) ledighet.

Kansli

Utskottet biträdades av ett kansli bestående av

Lars Franzén, kanslichef

Maria Björkman, föredragande

Mats Lundström, föredragande

Stina Fagerlund Faerder, utskottshandläggare

Annika Tuvelid, utskottsassistent

Utskottets verksamhet

Inledning

Utskottet höll under riksmötet 40 utskottssammanträden. Sammanträdestiden uppgick till ca 50 timmar.

Under riksmötet behandlade utskottet två propositioner och två skrivelser från regeringen. Vidare behandlades 248 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2022/23.

Sammanlagt lämnade utskottet åtta betänkanden och ett utlåtande till kammaren. Dessutom lämnade utskottet tre yttranden till andra utskott. Utskottets verksamhet bestod även av arbete med EU-frågor, utvärdering och uppföljning samt forsknings- och framtidsfrågor. Utskottet genomförde en resa under riksmötet och deltog i ett antal konferenser och möten.

Betänkanden och utlåtanden

Utskottet lämnade under riksmötet följande betänkanden och utlåtanden till kammaren.

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (FöU1)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens budgetproposition 2022/23:1 utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap och ett tjugotal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2022/23 som påverkade anslagen inom utgiftsområdet för 2023.

Utskottet tillstyrkte regeringens förslag om anslag för 2023 inom utgiftsområde 6, som uppgick till ca 94 miljarder kronor. Utskottet tillstyrkte också regeringens förslag om beställningsbemyndiganden som innebar att riksdagen åtog sig att anvisa ca 173 miljarder kronor för betalningar som måste göras när de ekonomiska åtagandena infrias i framtiden. Utskottet godkände även övriga bemyndiganden som regeringen hade begärt och godkände de tre investeringsplaner som regeringen föreslagit. Samtliga motionsförslag avstyrktes.

I betänkandet fanns en reservation och fem särskilda yttranden. Ledamöterna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet avstod från ställningstagande när det gällde anslagsbeslutet och redovisade i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till förordning om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (FöU2)

I utlåtandet behandlade utskottet kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling COM(2022) 349.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle besluta att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande i enlighet med 10 kap. 3 § riksdagsordningen. Utskottet ansåg att kommissionens förslag stred mot subsidiaritetsprincipen.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Riksrevisionens rapport om personalförsörjningen av kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (FöU3)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2022/23:37 Riksrevisionens rapport om personalförsörjningen av kontinuerligt tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän. Inga följdmotioner väcktes med anledning av skrivelsen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Militära frågor (FöU4)

I betänkandet behandlade utskottet ca 30 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlade om bl.a. Försvarsmaktens organisation, myndighetens stöd till polisen och samexistensen mellan totalförsvaret och andra riksintressen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns åtta reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet (FöU5)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens skrivelse 2022/23:70 Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet och två yrkanden i en motion från allmänna motionstiden 2022/23. Inga följdmotioner väcktes med anledning av skrivelsen.

Utskottet förslog att riksdagen skulle lägga regeringens skrivelse till handlingarna och avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns ett särskilt yttrande.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Försvarspolitik och totalförsvaret (FöU6)

I betänkandet behandlade utskottet ca 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlade om bl.a. inriktningen av totalförsvaret, det militära och det civila försvaret, cyberpolitik och materieförsörjning.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 17 reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Samhällets krisberedskap (FöU7)

I betänkandet behandlade utskottet ca 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlade om bl.a. samhällets fredstida krisberedskap, skydd mot olyckor och cybersäkerhet.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 20 reservationer och två särskilda yttranden.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Personalförsörjning (FöU8)

I betänkandet behandlade utskottet ca 70 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlade om bl.a. personal- och kompetensförsörjning inom totalförsvaret och räddningstjänsten, könsfördelning och jämställdhet, civilplikt, veteraner och frivilliga försvarsorganisationer.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå motionsyrkandena.

I betänkandet fanns 15 reservationer.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

En ny lag om viktigt meddelande till allmänheten (FöU9)

I betänkandet behandlade utskottet regeringens proposition 2022/23:77 En ny lag om viktigt meddelande till allmänheten. Inga följdmotioner väcktes med anledning av propositionen.

Utskottet föreslog att riksdagen skulle anta regeringens lagförslag.

Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut.

Yttranden till andra utskott

Utskottet lämnade under riksmötet följande yttranden:

- *FöU1y* till utrikesutskottet över Kommissionens arbetsprogram 2023
- *FöU2y* till konstitutionsutskottet över Riksdagens skrivelser till regeringen
  - åtgärder under 2022
- *FöU3y* till utrikesutskottet över Verksamheten i Europeiska unionen under 2022.

EU-ärenden

Subsidiaritetsprövningar

Under riksmötet gjorde utskottet fem subsidiaritetsprövningar av förslag till rättsakter från EU-kommissionen.

Utskottet ansåg att följande förslag stred mot subsidiaritetsprincipen:

- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling COM(2022) 349 (utl. FöU2).

I följande fyra fall ansåg utskottet att förslagen inte stred mot subsidiaritetsprincipen:

- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ändring av beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen COM(2023) 194.
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en akt till stöd för ammunitionstillverkning COM(2023) 237.
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2019/881 vad gäller hanterade säkerhetstjänster COM(2023) 208.
- Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om åtgärder för att stärka solidariteten och kapaciteten i unionen att upptäcka, förbereda sig inför och hantera cyberhot och cybersäkerhetsincidenter COM(2023) 209.

En redogörelse för utlåtandet (FöU2) finns ovan i avsnittet Betänkanden och utlåtanden.

Granskningar

Utskottet granskade inte något EU-dokument under riksmötet.

EU-frågor

Information

Under riksmötet informerade regeringen om EU-frågor vid sex sammanträden enligt följande:

- Den 10 november 2022 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför FAC (försvar) den 15 november 2022.
- Den 1 december 2022 informerade statssekreterare Johan Berggren med medarbetare från Försvarsdepartementet och Justitiedepartementet utskottet inför RIF-rådet den 8–9 december 2022.
- Den 16 mars 2023 informerade försvarsminister Pål Jonson med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför FAC (försvar) den 20 mars 2023.
- Den 11 maj 2023 informerade försvarsminister Pål Jonson med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför FAC (försvar) den 23 maj 2023.
- Den 1 juni 2023 informerade statssekreterare Johan Berggren med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet inför RIF-rådet den 8–9 juni 2023.
- Den 15 juni 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om arbetet med förslaget om inrättande av instrument för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (EDIRPA) och om förslaget till förordning om stöd för ammunitionsproduktion (ASAP).

Överläggningar

Utskottet överlade med regeringen vid ett tillfälle enligt följande:

- Den 24 november 2022 överlade utskottet med försvarsminister Pål Jonson med medarbetare från Försvarsdepartementet om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av instrumentet för förstärkning av den europeiska försvarsindustrin genom gemensam upphandling (COM(2022) 349) (prot. 2022/23:11).

Det svenska ordförandeskapet i EU:s ministerråd

Utskottet deltog i en EU-konferens under det svenska ordförandeskapet enligt följande:

- Den 2–3 mars 2023 deltog Björn Söder (SD), Alexandra Anstrell (M) och Kenneth G Forslund (S) i EU-konferensen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (Gusp) och den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna (GSFP).

Information under utskottssammanträden

Under riksmötet fick utskottet muntlig information vid ett antal sammanträden, utöver vad som redovisades under rubriken EU-frågor, enligt följande:

- Den 5 oktober 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet utskottet om Rysslands illegala annektering av ukrainskt territorium. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 5 oktober 2022 informerade utrikesminister Ann Linde med medarbetare från Utrikesdepartementet, försvarsminister Peter Hultqvist med medarbetare från Försvarsdepartementet och justitie- och inrikesminister Morgan Johansson med medarbetare från Justitiedepartementet utskottet om gasläckorna på Nord Stream. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 27 oktober 2022 informerade överbefälhavare general Micael Bydén och produktionschef generallöjtnant Johan Svensson, båda från Försvarsmakten, utskottet om regeringsuppdraget om fortsatt stöd till Ukraina.
- Den 27 oktober 2022 informerade EU-handläggare vid Riksdagsförvaltningens EU-samordning utskottet om EU och EU-ordförandeskapet.
- Den 10 november 2022 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om ett försvarssamarbete.
- Den 10 november 2022 informerade överbefälhavare general Micael Bydén med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om Försvarsmaktens verksamhet och långtidsplanering.
- Den 17 november 2022 informerade särskilda utredaren Britt Bohlin med en medarbetare utskottet om utredningen Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57).
- Den 17 november 2022 informerade produktionschef generallöjtnant Johan Svensson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om omständigheterna kring anlitaandet av ett privat transportföretag.
- Den 22 november 2022 informerade ministern för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om sina prioriteringar och om aktuella frågor.
- Den 24 november 2022 informerade generaldirektör Göran Mårtensson med medarbetare från Försvarets materielverk utskottet om myndighetens verksamhet och långtidsplanering.
- Den 29 november 2022 informerade försvarsminister Pål Jonson med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om sina prioriteringar och om aktuella frågor.
- Den 8 december 2022 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om ett internationellt samarbete.
- Den 8 december 2022 informerade generaldirektör Göran Mårtensson med medarbetare från Försvarets materielverk utskottet om projekt A26.
- Den 8 december 2022 informerade generaldirektör Göran Mårtensson med medarbetare från Försvarets materielverk och generaldirektör Mikael

- Granholm med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om de övergripande ekonomiska förutsättningarna kring materielprojekten med tanke på valuta- och ränteeffekter m.m.
- Den 26 januari 2023 informerade försvarsminister Pål Jonson med medarbetare från Försvarsdepartementet och brigadgeneral Torbjörn Sahlén med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om stöd till Ukraina.
  - Den 26 januari 2023 informerade ordföranden Kathrin Flossing och en medarbetare från Försvarsunderrättelsesdomstolen utskottet om Försvarsunderrättelsesdomstolens verksamhet.
  - Den 7 februari 2023 informerade generaldirektör Björn Lyrvall med medarbetare från Försvarets radioanstalt (FRA) utskottet om verksamheten vid FRA.
  - Den 16 februari 2023 informerade ordföranden Monika Sörbom, kansli-
chef Maria Broms och en medarbetare från Statens inspektion för försvars-
underrättelseverksamheten utskottet om verksamheten vid Statens inspek-
tion för försvarsunderrättelseverksamheten.
  - Den 23 februari 2023 informerade utrikesminister Tobias Billström med
medarbetare från Utrikesdepartementet och försvarsminister Pål Jonson
med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om Natoprocessen.
(Tillsammans med utrikesutskottet.)
  - Den 7 mars 2023 informerade överbefälhavare general Micael Bydén med
medarbetare från Försvarsmakten utskottet om myndighetens budgetun-
derlag för 2024.
  - Den 7 mars 2023 informerade chefen för analyskontoret Gunilla Eriksson
med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om Ukraina.
  - Den 9 mars 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medar-
betare från Försvarsdepartementet och arméchefen generalmajor Karl
Engelbrektson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om den på-
gående hemtagningen av personal och materiel från insatsen i Mali. (Till-
sammans med utrikesutskottet.)
  - Den 9 mars 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medar-
betare från Försvarsdepartementet och arméchefen generalmajor Karl
Engelbrektson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om stödet
till Ukraina.
  - Den 9 mars 2023 informerade generaldirektör Therese Mattsson och över-
direktör Anders Kjaersgaard, båda från Kustbevakningen, utskottet om
myndighetens verksamhet.
  - Den 16 mars 2023 informerade riksrevisor Helena Lindberg med medar-
betare från Riksrevisionen utskottet om Riksrevisionens granskningsrap-
port Expansion utan prioritet – personalförsörjningen av kontinuerligt
tjänstgörande gruppbefäl, soldater och sjömän (RiR 2022:19).
  - Den 23 mars 2023 informerade chefen för försvarsstabens genomförande-
enhet generalmajor Michael Cherinet, chefen för flygvapnet generalmajor
Jonas Wikman, ställföreträdande personaldirektören kommandör Anders

Widén och kommandörkapten Per Wendel, försvarsstabens stödenhet, logistikavdelningen utskottet om personalfrågor.

- Den 30 mars 2023 informerade generaldirektör Christina Malm med medarbetare från Plikt- och prövningsverket utskottet om myndighetens verksamhet.
- Den 11 april 2023 informerade generaldirektör Björn Lyrvall med medarbetare från FRA, chefen för Must generalmajor Lena Hallin med medarbetare från Försvarsmakten (Must) och säkerhetspolischef Charlotte von Essen med medarbetare från Säpo utskottet med anledning av sina årsrapporter. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 13 april 2023 informerade generaldirektör Roberto Maiorana med medarbetare från Trafikverket utskottet om totalförsvarsaspekter på Gotlandstrafiken.
- Den 18 april 2023 informerade kabinetssekreterare Jan Knutsson med medarbetare från Utrikesdepartementet utskottet om ryskt och kinesiskt inflytande i Afrika. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 20 april 2023 informerade sekretariatschef Thomas Larue vid riksdagens utvärderings- och forskningssekretariat utskottet om uppföljning och utvärdering av riksdagens beslut inom försvarsutskottets beredningsområde.
- Den 20 april 2023 informerade rikshemvärnschef generalmajor Laura Swaan Wrede och planeringschef överste Mattias Hansson, båda från Försvarsmakten, utskottet om hemvärmets arbete.
- Den 4 maj 2023 informerade överste Jörgen Röstberg med medarbetare från Försvarsmakten och enhetschef Daniel Stenling med medarbetare från Säkerhetspolisen utskottet om rysk spionverksamhet och om ryska spionfartyg och deras verksamhet.
- Den 11 maj 2023 informerade försvarsminister Pål Jonson med medarbetare från Försvarsdepartementet och arméchef generalmajor Karl Englebretkson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om hemtagningen från Mali. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 11 maj 2023 informerade generaldirektör Maria Bredberg Pettersson med medarbetare från Fortifikationsverket utskottet om myndighetens syn då det gäller riksintresset för totalförsvaret i förhållande till andra intressen vid användningen av Fortifikationsverkets mark.
- Den 25 maj 2023 informerade chefen för analysenheten Gunilla Eriksson med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om Ukraina.
- Den 30 maj 2023 informerade personaldirektör Kim-Lena Ekvall Svedenblad med medarbetare från Försvarsmakten utskottet om läget då det gäller flygförare i Försvarsmakten.
- Den 1 juni 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om internationellt samarbete.
- Den 1 juni 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om åtgärder som omfattar stridsflyget.

- Den 8 juni 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om ett regeringsbeslut om att Försvarsmakten får vidta förberedelser med Nato och med stater som är medlemmar i Nato för att möjliggöra framtida gemensamma operationer.
- Den 8 juni 2023 höll inbjudna forskare från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) presentationer om ryskt och kinesiskt inflytande i Afrika för utskottet. (Tillsammans med utrikesutskottet.)
- Den 15 juni 2023 informerade statssekreterare Peter Sandwall med medarbetare från Försvarsdepartementet utskottet om Nordefco.
- Den 15 juni 2023 informerade utrikesutskottets ordförande Aron Emilsson (SD), Kerstin Lundgren (C) och utrikesutskottets kanslichef utskottet om Ukraina.
- Den 15 juni 2023 informerade ambassadör Andrii Plakhotniuk och militärattaché Serhii Harbarenko, båda från Ukrainas ambassad i Stockholm, utskottet om Ukraina.

Information under utskottsbesök

- Den 23 november 2022 besökte utskottet Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i Solna.
- Den 16 december 2022 närvarade utskottet vid en medaljceremoni för Mali 16 arrangerad av Stockholms amfibieregemente i Kungliga tennishallen i Stockholm.
- Den 20 december 2022 besökte utskottet Försvarsmaktens högkvarter i Stockholm.
- Den 7 februari 2023 besökte utskottet Försvarets radioanstalt på Lovön.
- Den 29 mars 2023 besökte utskottet försvarsminister Pål Jonson och ministern för civilt försvar Carl-Oskar Bohlin i Regeringskansliet.
- Den 28 april 2023 besökte utskottet försvarsmaktsövning Aurora 23 i Brommatrakten (luftförsvar).
- Den 3 maj 2023 besökte utskottet Riksrevisionen i Stockholm.
- Den 9 maj 2023 besökte utskottet försvarsmaktsövning Aurora 23 i Revingehed (markförsvar).
- Den 17 maj 2023 närvarade utskottet vid en medaljceremoni för Mali 17 arrangerad av Livgardet i Kungliga tennishallen i Stockholm.
- Den 29 maj 2023 deltog utskottet i Försvarsmaktens firande av Veterandagen 2023 i Stockholm.

Offentliga sammanträden

Utskottet genomförde inte något offentligt sammanträde under riksmötet.

Uppföljning och utvärdering

Utskottets uppföljning och utvärdering har bl.a. genomförts under sammanträden där utskottet har försett sig med sådan information som har bedömts vara av särskilt intresse för dess beredningsområden. De redovisningar som har gjorts för utskottet i syfte att följa upp olika områden anges ovan i avsnittet Information under utskottssammanträden.

I slutet av april 2023 beslutade utskottet att inleda ett utvärderingsprojekt samt att tillsätta en arbetsgrupp för utvärdering och uppföljning. I början av maj 2023 beslutade utskottet att Helén Pettersson (S), Helena Bouveng (M), Anna Starbrink (L), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Oscarsson (KD), Mikael Larsson (C), Emma Berginger (MP) och Sara-Lena Bjälkö (SD) skulle ingå i utskottets arbetsgrupp för uppföljning och utvärdering samt forsknings- och framtidsfrågor. Vidare beslutade utskottet att genom arbetsgruppen inleda en förstudie om det civila försvaret för att med utgångspunkt i målen för civilt försvar beskriva hur långt arbetet kommit med att organisera några utvalda beredskapssektorer. Arbetet genomförs med stöd av riksdagens utvärderings- och forskningssektariat (RUFSS).

Forsknings- och framtidsfrågor

Den 8 juni 2023 hölls i riksdagen en forskningsdag knuten till utskotten. Arrangemanget bestod av en utskottsspecifik del och en gemensam del. Vid den utskottsspecifika delen höll utrikesutskottet och försvarsutskottet ett gemensamt internt seminarium med temat ryskt och kinesiskt inflytande i Afrika, där fyra forskare från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) medverkade. Vid den gemensamma delen, för vilken talmannen stod värd, hölls ett seminarium med temat Att möta komplexa utmaningar med hjälp av forskning. Under detta seminarium hölls bl.a. anföranden av fyra forskare och därefter fördes ett panelsamtal mellan ett antal utskottsordförande.

Utskottet vidtog inte några övriga särskilda åtgärder med anledning av forsknings- och framtidsfrågor under riksmötet.

Utrikes resor

Under riksmötet genomförde utskottet en studieresa till Finland och besökte Helsingfors den 7–8 november 2022. Syftet med resan var bl.a. att besöka det finska försvarsutskottet och att delta i Hanating 2022 på Hanaholmen. I resan deltog Helena Bouveng (M), delegationsledare, Helén Pettersson (S), Anna Starbrink (L), Erik Ezelius (S), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Larsson (C), Emma Berginger (MP), Gustaf Göthberg (M), Lars Wistedt (SD), Markus Selin (S), Camilla Brunsberg (M), Lena Johansson (S) och Sara-Lena Bjälkö (SD). Utskottets ordförande Peter Hultqvist (S) och vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD) deltog på distans i Hanatinget.

Utskottet deltog vidare i ett antal internationella möten och konferenser enligt följande:

- Den 15 november 2022 deltog ordförande Peter Hultqvist (S) på distans i Nordiska rådets rundabordssamtal om försvarsfrågor i Stortinget i Oslo, Norge.
- Den 11–15 mars 2023 deltog Alexandra Anstrell (M) som delegat vid IPU:s 146:e församling i Manama, Bahrain.
- Den 14–16 maj 2023 deltog Lars Wistedt (SD) och Lena Johansson (S) i den årliga ordförandekonferensen mellan de nordiska, baltiska, polska och tyska försvarsutskotten. Konferensen genomfördes i Berlin under tyskt värdskap.

Inkommande besök

- Den 19 oktober 2022 tog utskottet emot ordföranden i Norges försvarskommission Knut Storberget med delegation. Från utskottet deltog ordförande Helén Pettersson (S), Sven-Olof Sällström (SD), Peter Hultqvist (S), Johan Andersson (S), Jörgen Berglund (M), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Mikael Larsson (C), Lars Püss (M) och Emma Berginger (MP).
- Den 2 november 2022 tog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S) emot Ukrainas biträdande försvarsminister Denys Sharapov.
- Den 21 november 2022 tog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S) emot Estlands ambassadör i Stockholm Toomas Lukk med delegation.
- Den 30 november 2022 deltog ordförande Peter Hultqvist i ett möte med Europaparlamentets talmanskonferens.
- Den 20 december 2022 tog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S) emot den georgiska parlamentsledamoten och ordföranden för kommittén för europeisk integration Maka Botchorishvili med delegation.
- Den 25 januari 2023 deltog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S), vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD), Björn Söder (SD), Hanna Gunnarsson (V), Lars Püss (M), Lena Johansson (S), Kenneth G Forslund (S) och Marcus Andersson (S) i ett möte med ordföranden i det litauiska parlamentets utrikesutskott Žygimantas Pavilionis och ordföranden i utskottet för nationell säkerhet och försvar Laurynas Kasčiūnas med delegation.
- Den 25 januari 2023 deltog ordförande Peter Hultqvist (S), Björn Söder (SD), Alexandra Anstrell (M), Hanna Gunnarsson (V), Kenneth G Forslund (S) och Marcus Andersson (S) i ett möte med Moldaviens inrikesminister Ana Revenco med delegation.
- Den 2 februari 2023 deltog Helén Pettersson (S), Johan Andersson (S), Gustaf Göthberg (M), Markus Selin (S), Camilla Brunsberg (M) och Lena Johansson (S) i ett möte där FRA:s kommunikationschef Ola Billger och biträdande chefsjurist Jessica Sjöstrand gav en inledande introduktion av FRA:s verksamhet inför utskottets besök hos FRA den 7 februari 2023.

- Den 8 februari 2023 tog talmannen emot Moldaviens talman Igor Grosu med delegation. Utskottets ordförande Peter Hultqvist (S) deltog i mötet och den efterföljande middagen.
- Den 9 februari 2023 tog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S), vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD), Björn Söder (SD), Anna Starbrink (L), Hanna Gunnarsson (V), Lars Wistedt (SD), Camilla Brunsberg (M), Sara-Lena Bjälkö (SD) och Kenneth G Forslund (S) emot en ukrainsk delegation från International Centre for Ukrainian Victory och Anti-Corruption Action Centre bestående av bl.a. ukrainska parlamentsledamöter och civilsamhällesföreträdare.
- Den 23 februari 2023 tog talmannen emot FN:s vice generalsekreterare Amina Mohammed med delegation. Ordförande Peter Hultqvist (S) och vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD) deltog i mötet.
- Den 8 mars 2023 tog ordförande Peter Hultqvist (S), vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD), Björn Söder (SD), Hanna Gunnarsson (V) och Lars Wistedt (SD) emot Ukrainas försvarsminister Oleksii Reznikov med delegation.
- Den 16 mars 2023 tog ordförande Peter Hultqvist (S), Jörgen Berglund (M), Hanna Gunnarsson (V), Markus Selin (S), Lena Johansson (S), Kenneth G Forslund (S) och Marcus Andersson (S) emot Pliktrådet.
- Den 31 mars 2023 tog talmannen emot Rumäniens premiärminister Nicolae Ciucă med delegation. Ordförande Peter Hultqvist (S) deltog i mötet.
- Den 10 maj 2023 deltog Peter Hultqvist (S), Helén Pettersson (S), Johan Andersson (S), Anna Starbrink (L), Hanna Gunnarsson (V), Emma Berginger (MP), Gustaf Göthberg (M) och Lena Johansson (S) i ett möte med före detta riksdagsledamöter som besökte utskottet på riksdagens veteran- dag 2023.
- Den 22–23 maj 2023 tog talmannen emot Ukrainas talman Ruslan Stefanchuk med delegation. Ordförande Peter Hultqvist (S) och vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD) deltog i middagen den 22 maj 2023. Vice ordförande Sven-Olof Sällström (SD) och Helén Björklund (S) deltog i det efterföljande mötet den 23 maj 2023.
- Den 24 maj 2023 tog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S) emot USA:s före detta försvarsminister Dr. Mark T Esper med delegation från amerikanska McCain Institute.
- Den 16 juni 2023 tog utskottets ordförande Peter Hultqvist (S), Björn Söder (SD), Hanna Gunnarsson (V), Lars Püss (M) och Markus Selin (S) emot en delegation med representanter från Storbritanniens försvarsdepartement och utrikesdepartement.

Övrigt

Sammansatta utrikes- och försvarskottet

Utskottet beslutade under 2022/23 års riksmöte att genom deputerade i det sammansatta utrikes- och försvarskottet (UFöU) bereda ett ärende gemensamt. Utskottet lämnade följande betänkande till kammaren:

- UFöU1 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali.

Det sammansatta utrikes- och försvarskottet upprättar en egen verksamhetsberättelse.